Pre-exilische profeten
(12) Hosea 4-7

Driebergen, 15 oktober 2019

Willem J. Ouweneel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4-7

De ontrouw van de geestelijke leiders en van het volk; herstel alleen mogelijk door bekering; ‘Efraïms’ (= tien stammen) onbekeerlijkheid nog eens onderstreept

Onderverdeeld:

I. Hs 4:1 – 5:10 (1e les)

II. Hs 5:11 – 7:16 (2e les)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4:1

Hs1-3 ‘slechts’ inleiding? Nu begint Hosea’s openbare prediking; mogelijk in de tijd van de anarchie na dood van Jerobeam II (2Kn 15): 3 koningen in 1 jaar

Rechtszaak wegens Israëls ontrouw aan het verbond (vgl. Hosea’s huwelijk); 3 kenmerken:

- geen *èmeth* (‘waarheid, trouw’)
- geen *chèsed* (‘vroomheid, loyaliteit > liefde’)
- geen *da‘at* (‘kennis’) van God (vs6; 6:6)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4:2v.

Vs2 vijf zonden: representeren de hele Tien Geboden

- vloeken: geboden t.a.v. God
- leugen/moord/diefstal/overspel: geboden t.a.v. naaste

‘wijdverbreid’: als een overstromende rivier > continu vergieten van bloed

Vs3 land/aarde treurt vanwege de onmenselijkheid (jegens elkaar & jegens dieren) > onder de gevolgen lijdt het hele dierenrijk (hoezeer dan de mensen)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4:4v.

Vs4v. niet het gewone volk, maar de geestelijke leiders zijn altijd het meest verantwoordelijk:

- *priesters:* hadden het volk de ware religie (niet slechts holle rituelen) moeten onderwijzen (Ml 2:7)
- *profeten:* misleiden het volk door valse voorzeggingen (Jr 5:31; 28:1-17)

Uw moeder: d.i. het volk als geheel (vgl. 2:1) (vgl. 'moederkerk': moet voor haar 'kinderen' zorgen)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4:6v.

Vs6 ‘kennis’: geen kennis van de ware religie, van God zelf, van zichzelf (vooral door de schuld van de priesters) (vgl. vs1, 4, 14; 6:6)

De priesterzonen moeten de geestelijke opvolgers van hun vaders zijn; maar de hele priesterdienst zal ophouden (door de ballingschap!)

Vs7 de zin: hoe meer hun weelde & macht toenamen, des te meer zonde; God zal hun eer in schande veranderen

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4:8-10

Vs8 de priesters buitten het volk uit: voor de verzoening van zonden moest betaald worden, dús moedigden de priesters het zondigen aan!

Vs9 priesters & volk vallen samen onder het oordeel (vgl. Js 24:2) – maar de priesters krijgen ’t zwaarste oordeel

Vs10 hun rijkdom > ontevredenheid (hebzuchtiger!) & hun ontucht > kinderloosheid; kern: de Here hebben zij niet de Hem toekomende eer gebracht

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4:11-13a

Vs11 ‘hart’ (*lev*) sluit ook ‘verstand’ in (NBG): ontucht & alcohol < gebrek aan zelfbeheersing (vgl. pornografie & alcoholisme onder voorgangers)

Vs12 rhabdomantiek: waarzeggerij m.b.v. stokken (ook in westers heidendom; vgl. *Buchstabe* & ‘lezen’ = oprapen): bewijs dat inderdaad hun verstand was aangetast (‘geest van ontucht’: lett. demonie?)

Vs13a eik, populier, terebint: bieden veel schaduw

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4:13b,14

Vs13b,14 de (schoon)dochters aangetast door het ‘virus’ van de tempelhoeren: *q’désjot*, ‘aan ontucht gewijden’, afgeleid van *qadosj*, ‘heilig’!

Rasji: toch niet deze vrouwen (primair) gestraft, maar de mannen die naar zulke hoeren gaan

Kimchi: zonderen zich af van hun eigen vrouwen om naar deze hoeren te gaan

‘Geen [religieus] inzicht’ > ondergang

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4:15v.

Vs15 ‘Juda, pas op dat je Israëls slechte voorbeeld niet navolgt! Vermijd Gilgal [9:15] & Beth-Aven [= ‘huis van ongerechtigheid’, d.i. Beth-El, ‘huis van God’!] [de afgodische centra van Jerobeam I]!’

Zweren bij JHWH in een afgodstempel = godslastering!

Vs16 ‘Lastige koe’ Israël: zijn bewegingsruimte wordt ingeperkt > minder kans op kwaad doen [dus eigenlijk een daad van Gods liefde!]

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 4:17-19

Vs17 ‘Efraïm’ = tienstammenrijk: verknocht aan de afgoderij > aan zichzelf overgelaten (contrast: vs16)

Vs18 weer verband tussen ontucht & alcohol, nl. op de wilde feesten van de ‘schilden’ (= leiders, die het volk juist hadden moeten beschermen)

Vs19 Efraïm door een stormwind meegesleurd (Js 57:13) > ballingschap > daar zullen zij tijd genoeg hebben om zich te schamen over hun afgodenoffers

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 5:1v.

5:1 opnieuw kritiek op priesters & bestuurders (koning = Zacharia? 2Kn 15:8-12): traditionele uitleg: ze vallen onder het oordeel omdat zij pelgrims tegenhouden (vermoorden!?) die vanuit Mizpa & Tabor op weg willen gaan naar Jeruzalem (getrouwen in Efraïm!)

Vs2 Kimchi: de afvalligen hebben vele offers geslacht voor de afgoden, maar de ware God hebben zij opzij geschoven (NBG)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 5:3-6

Vs3 ‘Ik zie ’t allemaal wel wat “Efraïm” doet!’ > vs4 hun boze daden sluiten hun bekering uit > geest van ontucht in hen > geen ‘kennis’ van de Here (vgl. Jh 17:3)

Vs5 Israëls hoogmoed leidt tot zijn val > door zijn onge-rechtigheid zal hij ten onder gaan > ook Juda! (vs6-15)

Vs6 zullen alsnog offers brengen om God te vermurwen, maar dan zal het te laat zijn: God *onttrekt* Zich (voor een tijd) aan zijn volk! (niet *altijd* bekering mogelijk!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 5:7v.

Vs7 in hun verraad jegens JHWH zijn hun kinderen eigenlijk ‘bastaardkinderen’, want Hij erkent hen niet langer als zijn volk > vóór de eerstvolgende nieuwe maan komt Gods oordeel

Vs8 blaas de bazuin op hoge plaatsen (Gibea, Rama) & in ‘Beth-Aven’ (= Bethel) > Israëls strijders bij elkaar roepen om de invasie tegen te houden.

‘Pas op, achter je, Benjamin! Efraïm is al veroverd!’

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 5:9v.

Vs9 de verdediging mislukt > Efraïm veroverd & verwoest (tijdens invasie van Assyrische koning Sanherib; 2Kn 17). Wat hier geprofeteerd wordt, zal zeker gebeuren, want het is door God zelf vastbesloten

Vs10 één uitleg: Juda loert op de kans om bij de invasie delen van Israël in te pikken (vgl. Dt 19:14; 27:17) > Gods oordeel ook over hen, als een alles verzwelgende rivier

Einde 1e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 5:11-13

Vs11 ‘volgens het recht verpletterd’: verdiende straf

‘hij wandelde achter vuilnis’, d.i. de afgoden

Vs12 NBV: invasie openlijk, maar *God* is als ‘etterwond’ en ‘beenrot’: vreten in stilte aan het lichaam (d.i. zowel Efraïm als Juda)

Vs13 Efraïm zocht hulp bij koning ‘Kemphaan’ (= die van Assur) (vgl. 2Kn 15:19v.; evtl. 16:7-11); maar deze zal niet echt kunnen helpen

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 5:14v.

Vs14,15a nu heel andere beeldspraak: God is een ‘leeuw’ (*sjachal*) voor Efraïm, een ‘jonge leeuw’ (*k’fir*) voor Juda: verscheurt & trekt zich terug naar ‘zijn plaats’ (> na val van de tempel wordt Hij de *‘God des hemels’*, vooral in Ea, Ne & Dn: tijd van de ballingschap)

Vs15b *totdat* (vgl. Js 32:15; Ez 21:27; Mt 23:39; Rm 11:25 enz.): het grote ‘totdat’ van het herstel: berouw & bekering tot God

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 6:1v.

6:1-3 inderdaad toen al berouw – maar weinig oprecht (zal pas in de eindtijd gebeuren)

Hebr. *sjoev* = *be*keren & *terug*keren (vgl. Dt 30:1-11)

'alleen Hij kan genezen & verbinden': vgl. 5:13

Vs2 '2 dagen > 3e dag': vgl. 3e scheppingsdag (Gn 1), 3e dag van Abraham (Gn 22), dag van Christus' opstanding: nieuw leven (toepassing: 2000 jaar ballingschap, dan 1000 jaar Messiaanse rijk?)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 6:3v.

Vs3 doel van de bekering: de Here ‘kennen’ (vgl. vs6 & 4:1): intieme relatie met God

Na de nacht komt de Zon der gerechtigheid op (Ml 4:2)

‘Vroege regen’: herfst (vgl. slot Loofhuttenfeest), ‘late regen’: voorjaar (vgl. Jl 2:23; Zc 10:1)

Vs4 ‘jullie *chèsed* (= loyaliteit aan het verbond > liefde) is als een (snel verdwijnende) morgenwolk of dauw’: wat moet Ik met jullie?

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 6:5v.

Vs5 ‘ingehakt’: misschien: in vorm gehouwen door de woorden van de profeten > ‘gedood’: misschien de profeten zélf, die hun levens riskeerden voor hun prediking > ‘mijn vonnis over jullie is helder als de dag’

Vs6 ‘Ik wil *chèsed* (zie boven) & *da‘at* (‘kennis’; zie boven), liever dan offerdienst (≠ geen verwerping hiervan; maar rituelen zonder inhoud hebben geen waarde voor God; vgl. Js 1:11-17; Jr 7:22v.; Mi 6:6-8)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 6:7-9

Vs7 *k'Adam:* 'als mensen?' NBV: 'als de stad Adam'?? Rabbi's: val van Adam in het paradijs (*enige* bijbelplaats die [vermoedelijk] spreekt van een 'verbond' tussen God & de eerste mensen)

Vs8v. land Gilead (oostdeel) & stad Sichem (westdeel van het land) genoemd als treffende voorbeelden van de verdorvenheid van Efraïm, met name (lett.?/fig.?) moordzucht, zelfs door priesters (Sichem nota bene ooit vrijstad voor doodslagers! Jz 20:7)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 6:10v.

Vs10 God heeft afschuwelijkheden aanschouwd in ‘Efraim’ (het tienstammenrijk): ‘ontucht’ (letterlijk & figuurlijk, als verbonden aan de afgodendienst)

Vs11 ook voor Juda een ‘oogst’ (‘wat je zaait, zul je oogsten’; Sp 22:8); dus voor beiden het oordeel

Vs11b past beter bij wat volgt: ‘Wanneer Ik een keer zou willen brengen in het lot van mijn volk,’ > 7:1 ‘wanneer Ik het zou willen genezen…’

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 7:1v.

7:1 '… wanneer Ik het zou willen genezen', komt de boosheid van Efraïm/Samaria des te scherper aan het licht (vgl. Lk 13:34 'jullie wilden niet')

Vs2 Rasji: hun zonden zijn steeds meer openlijk & onbeschaamd: ze vergeten dat *Ik* niets van hun daden vergeet! (vgl. de 'boeken' in Op 20:12) > ze staan helder vóór Mij > God heeft geen andere keuze dan hen onder het oordeel te brengen

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 7:3v.

Vs3-5 laatste koningen van het huis van Jehu: na Jerobeam II (tot ca. 753 v.C.) nog Zacharia (ca. 753/2 v.C.; daarna nog 5 koningen [na optreden van Hosea]: Sallum, Menachem, Pekahja, Pekah & Hosea, tot ca. 722 v.C.: val van 'Efraïm'): nog ca. 30 jaar te gaan!

Vs3v. koning & leiders verheugen zich over de boosheid van het volk: ze zijn samen 'vurig' (in het kwaad) als een oven die altijd vurig blijft door branden

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 7:5-7a

Vs5 kroning van de koning? > orgie (ontucht, dronkenschap)! ’s Konings helpers zijn spotters van God

Vs6 heel ander tafereel: een samenzwering tegen de kersverse koning > oven alvast heet gestookt: Sallum & helpers bereiden de aanslag voor (2Kn 15:10)

Vs7a meervoud, want Sallum weer vermoord door Menachem (2Kn 15:14) (van de 17 koningen van het tienstammenrijk zijn maar 8 ’n natuurlijke dood gestorven!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 7:7b,8

Vs7b kernpunt: van alle gevallen koningen was er niet één die tot God om hulp riep: daarom duurden hun regeringen kort & eindigden ze in bloed (‘een volk krijgt de regeerders die het verdient’)

Vs8a steeds meer heidense leefgewoonten aangenomen

Vs8b Efraïm = ‘niet gekeerde koek’: ‘halfbakken’ volk (vermenging van Gods volk & heidendom, Gods dienst & afgoderij, Gods wetten & heidense levensstijl)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 7:9v.

Vs9a door deze vermengingen Israëls kracht verteerd

Vs9b tweede van vier beelden:

- vs8 *koek*: half gebakken
- vs9 *grijs haar*: teken van ouderdom & aftakeling
- vs11 *onnozele duif*: komt gemakkelijk in een valstrik
- vs16 *bedrieglijke boog*: die niet goed schiet

Vs10 trots op hun verbindingen met heidense volken: hadden God niet langer nodig

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 7:11v.

Vs11 *onnozele duif:* het volk komt gemakkelijk in een valstrik terecht, nl. door hun hulp te zoeken bij Egypte & Assyrië (vgl. Juda in Js 28)

Vs12 God zélf is het die het vangnet over hen uitspreidt, zoals de vogelvanger dat ook doet: als Hij de zwerm vogels hoort aankomen, gaat het net omhoog (*of:* '… zoals aan de vergadering [Hebr. '*édah*] van Israël was aangekondigd': Lv 26:14-45; Dt 28:15-68)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 7:13v.

Vs13 het ‘Wee!’ van Gods oordeel over Israël

Vs13b Rasji: ‘Ook toen het mijn plan was hen te verlossen, spraken zij leugens tegen Mij’ (bijv. door Jeremia van valse profetieën te beschuldigen); ze maakten hun eigen verlossing ‘onmogelijk’

Vs14 ze jammeren op hun bedden, maar niet oprecht; zij verzamelen (*of* kerven) zich om koren & wijn te krijgen, maar hun hart blijft ver van God (dus krijgen zij niets)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 7:15v.

Vs15 God had hen getraind & sterk gemaakt, maar ze begrepen niet dat *Hij* het was die hen zegende & antwoordden met boze daden

Vs16 keren zich tot Egypte, maar niet omhoog tot God

Ze zijn als een boog die doelen slechts weet te missen

Hun vorsten zullen uiteindelijk omkomen door het zwaard vanwege hun kwade taal > Egypte zal hen daarom bespotten (is dus geen echte vriend).

Einde 2e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019